

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปัญหาภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจร้านอาหาร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ ได้อาศัยทฤษฎีและแนวคิดดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีภาษีอากร
2. ทฤษฎีภาระภาษี
3. กฎหมายประมวลรัษฎากร
4. ภาษีอากรอื่นที่เกี่ยวข้อง
5. แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาภาษีอากร
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีภาษีอากร

ภาษีอากร (กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, 2547) มีความหมายใน 2 แนวทางด้วยกัน คือ

1. สิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากประชาชนและนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม โดยมิได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษีอากร
2. เงินได้หรือทรัพย์สินที่รัฐบาลได้รับจากภาคเอกชน โดยไม่รวมถึงการที่รัฐบาลให้กู้ยืมหรือขายสินค้า หรือให้บริการในราคาทุน

วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร

วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการจัดเก็บภาษีอากร (คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชากฎหมายธุรกิจ และการภาษีอากร, 2544) คือ

1. เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ งานในหน้าที่ของรัฐบาลซึ่งต้องดูแลทุกข์สุขและความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการรักษาความสงบภายในประเทศ การจัดการดูแลและส่งเสริมการสาธารณสุข การศึกษา การเกษตร การอุตสาหกรรม การสื่อสาร การพลังงาน และการพาณิชย์ ล้วนเป็นการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก

2. เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมของเศรษฐกิจ โดยการใช้ระบบภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริโภค หรือวิธีดำเนินการธุรกิจบางชนิดเพื่อป้องกันการเกิดผลเสียต่อส่วนรวม เช่น การเก็บภาษีในอัตราที่สูงสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือยหรือสินค้าที่มีผลเสียต่อสุขภาพ เพื่อลดการบริโภคของประชาชนลง เป็นต้น อีกทั้งยังมุ่งส่งเสริมการผลิตหรือวิธีดำเนินการธุรกิจบางชนิดโดยใช้มาตรการทางภาษีอากร เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรแก่ผู้ได้รับส่งเสริมการลงทุน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในกิจการที่ต้องการมากขึ้น เป็นต้น

3. เพื่อการกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรม การจัดเก็บภาษีอากรเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระจายรายได้เพื่อให้ประชาชนมีรายได้และทรัพย์สินเท่าเทียมกันหรือใกล้เคียงกัน เช่น การจัดเก็บภาษีทรัพย์สิน การเก็บภาษีอากรในอัตราก้าวหน้า การจัดเก็บภาษีมรดกหรือภาษีจากการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยในอัตราสูง เป็นต้น

4. เพื่อการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยใช้มาตรการทางภาษีเป็นเครื่องมือ เช่น การป้องกันภาวะเงินเฟ้อโดยการเพิ่มอัตราก้าวหน้าให้สูงขึ้นเพื่อลดการใช้จ่าย หรือในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้อัตราการว่างงานสูง รัฐบาลก็อาจลดอัตราก้าวหน้าลง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการบริโภคและการลงทุนมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้มีการผลิตและการจ้างงานเพิ่มขึ้น เป็นต้น

ลักษณะของภาษีอากรที่ดี

ในการบัญญัติกฎหมายภาษีอากรที่ดีนั้น มีหลักการบางประการที่ควรคำนึงถึง เพื่อกฎหมายดังกล่าวใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลักษณะของภาษีอากรที่ดีควรมีดังนี้

1. **มีความเป็นธรรม** ประชาชนมีหน้าที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาลตามความสามารถในการเสียภาษีอากรของแต่ละคน และรัฐบาลจะต้องคุ้มครองดูแลประชาชนทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ

2. **มีความแน่นอนและชัดเจน** ภาษีอากรจะต้องมีความแน่นอน ชัดเจน เข้าใจความหมายได้โดยง่าย เพื่อป้องกันไม่ให้เจ้าพนักงานใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

3. **มีความสะดวก** ภาษีอากรที่ดีต้องสะดวกในการจัดเก็บ และสะดวกในการเสียภาษี รวมทั้งแบบแสดงรายการและข้อกำหนดต่างๆ จะต้องง่ายต่อการปฏิบัติ

4. **มีประสิทธิภาพ** โดยเสียค่าใช้จ่ายและเวลาในการจัดเก็บน้อยที่สุด แต่สามารถจัดเก็บภาษีอากรได้มากที่สุด

5. **มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ** เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบิดเบือนภาษีอากรส่งผลกระทบต่อกลไกของตลาดหรือมีผลกระทบน้อยที่สุด

6. **อำนวยความสะดวก** เนื่องจากการดำเนินงานของรัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ดังนั้นการจัดเก็บภาษีอากรจึงเป็นอีกทางหนึ่งในการหารายได้ให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายตามหน้าที่ของรัฐบาล

7. **มีความยืดหยุ่น** สามารถปรับปรุงเพิ่มหรือลดจำนวนภาษีอากรให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

2. ทฤษฎีภาระภาษี

ภาระภาษี (กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, 2547) คือ ภาระของบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายและรับผิดชอบในการชำระภาษีให้แก่รัฐบาล สามารถแบ่งประเภทของภาษีอากรตามหลักการของภาระภาษีจัดแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

ภาษีทางตรง(Direct Tax) หมายถึง ภาษีที่ผู้เสียภาษีต้องรับภาระภาษีเองไม่สามารถผลักภาระภาษีไปให้ผู้อื่นได้ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นต้น

ภาษีทางอ้อม(Indirect Tax) หมายถึง ภาษีที่ไม่มีความแน่นอนว่าใครเป็นผู้รับภาระภาษี ซึ่งผู้เสียภาษีสามารถผลักภาระภาษีไปให้ผู้อื่นได้ง่าย เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสศกากร เป็นต้น

สรุปได้ว่า กิจกรรมที่ดำเนินธุรกิจและมีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายนั้น ย่อมมีภาระภาษีที่ต้องรับผิดชอบไม่ว่าภาษีทางตรง หรือภาษีทางอ้อมก็ตาม

3. กฎหมายประมวลรัษฎากร

ภาษีเงินได้นิติบุคคล (ยูพดี ศิริวรรณ, 2544) เป็นภาษีอากรประเมิน (Assessable Tax) ซึ่งกำหนดให้ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นรายรอบระยะเวลาบัญชีในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิโดยใช้เกณฑ์สิทธิ กล่าวคือ นำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีใด แม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นมารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้นำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวกับรายได้นั้น แม้จะยังมีได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นมารวมคำนวณเป็นรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น แต่รายได้และรายจ่ายดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา 65 ทวิและมาตรา 65 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร

ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย (สำนักพัฒนาการบริหารธรรมนิติ, 2543) เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้จ่ายเงินที่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย และผู้รับเงินที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ซึ่งถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้ที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่ายนี้ ให้ถือเป็นเครดิตในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล เมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี และเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลครั้ง

รอบระยะเวลาบัญชีหรือสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีแล้วแต่กรณี ในการคำนวณหักภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ที่จ่ายจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ระบุไว้ในมาตรา 69 ทวิ มาตรา 69 ตรีและมาตรา 3 เตรสแห่งประมวลรัษฎากร

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (กรมสรรพากร, 2548) เป็นภาษีทางอ้อมประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นของสินค้าหรือบริการ ในทุกขั้นตอนของการขายสินค้าหรือการให้บริการเฉพาะส่วนที่ยังไม่ผ่านการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มมาก่อน กล่าวได้ว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่จัดเก็บไม่ซ้ำซ้อนและมีความเป็นธรรม โดยผู้มีหน้าที่จัดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้แก่ ผู้ประกอบการที่ขายสินค้าและให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพที่มีรายรับตั้งแต่ 1,800,000 บาทต่อปีขึ้นไป หรือผู้ประกอบการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มแต่มีความประสงค์จะขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น มีรายรับไม่ถึง 1,800,000 บาทต่อปี เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่จัดทำใบกำกับภาษีเพื่อออกให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ทุกครั้งที่มีการขายสินค้าหรือให้บริการในทันทีที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น เพื่อเป็นหลักฐานในการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายสินค้าหรือการให้บริการในแต่ละครั้ง สำหรับกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการ ต้องเรียกใบกำกับภาษีจากผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่น ซึ่งเป็นผู้ขายสินค้าหรือให้บริการเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม พร้อมกับจัดทำรายงานตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ รายงานภาษีซื้อ รายงานภาษีขาย รายงานสินค้าและวัตถุดิบ และทำการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามแบบ ภ.พ.30 เป็นรายเดือนภาษี (เดือนปฏิทิน) ภายในวันที่ 15 ของเดือนภาษีถัดไป ซึ่งคำนวณจากยอดภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี หากเดือนภาษีใดมียอดภาษีซื้อมากกว่าภาษีขายให้ถือส่วนต่างนั้นเป็นเครดิตภาษี ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสิทธินำไปชำระภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนภาษีถัดจากเดือนภาษีที่คำนวณภาษีนั้นและหากในเดือนภาษีที่นำเครดิตภาษีไปชำระยังมีเครดิตภาษีคงเหลืออยู่ ผู้ประกอบการมีสิทธินำไปชำระภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนภาษีถัดไปได้ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ใช่สิทธินำเครดิตภาษีที่เหลืออยู่ไปชำระภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนถัดไปก็มีสิทธิขอคืนภายใน 3 ปี นับแต่วันพ้นกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษีสำหรับเดือนภาษีนั้น

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, 2547) เป็นภาษีทางตรงประเภทหนึ่งที่เก็บจากเงินได้ของบุคคลธรรมดาผู้มีเงินได้เข้าข่ายต้องเสียภาษี โดยคำนวณจากเงินได้พึงประเมินตลอดทั้งปีภาษีหักด้วยค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่างๆ ที่กฎหมายยอมให้หัก คงเหลือเป็นเงินได้สุทธิแล้วนำมาคำนวณภาษี ตามอัตราและวิธีการที่กฎหมายกำหนด ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเมินตนเองภายในวันที่ 1

มกราคม ถึงวันที่ 31 มีนาคมของปีถัดจากปีที่มีเงินได้ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่เสียภาษีอาจถูกประเมินให้เสียภาษีพร้อมด้วยเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่ม ตลอดจนถูกดำเนินคดีอาญาได้

ภาษีธุรกิจเฉพาะ (กรมสรรพากร, 2548) เป็นภาษีทางอ้อมประเภทหนึ่งตามประมวลรัษฎากร จัดเก็บจากฐานการบริโภคทั่วไปภายในประเทศ จากรายรับของการประกอบกิจการเฉพาะอย่างแทนภาษีการค้าที่ถูยกยกเลิก ภาษีธุรกิจเฉพาะเริ่มใช้บังคับใน พ.ศ.2535 พร้อมกันกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้แก่ ผู้ประกอบกิจการธนาคาร ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ กิจการโดยปกติเชิงธนาคารพาณิชย์ กิจการประกันชีวิต โรงรับจำนำ การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร ไม่ว่าจะ เป็น บุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่มีโชคนิติบุคคล กองมรดก ห้างหุ้นส่วนสามัญ กองทุน หน่วยงานหรือกิจการของเอกชนที่กระทำโดยบุคคลธรรมดาตั้งแต่สองคนขึ้นไปอันมิใช่นิติบุคคล องค์การของรัฐบาล สหกรณ์ และองค์กรอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นนิติบุคคล กิจการ จะต้องเสียภาษีโดยคำนวณจากฐานภาษี ซึ่งได้แก่ รายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ของแต่ละประเภทกิจการ คูณด้วยอัตราภาษีที่กำหนดไว้ และจะต้องเสียภาษีท้องถิ่นอีก ร้อยละ 10 ของจำนวนภาษี ธุรกิจเฉพาะดังกล่าว กรณีกิจการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกำหนด และเสียภาษีธุรกิจเฉพาะในขณะที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้นตามอัตราที่กำหนดไว้ พร้อมกับชำระภาษีต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้น

อากรแสตมป์ (กรมสรรพากร, 2548) อากรแสตมป์เป็นภาษีตามประมวลรัษฎากรประเภทหนึ่ง จัดเก็บจากการกระทำ ตราสาร 28 ลักษณะ ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราอากรแสตมป์ เช่น ตราสารเช่าที่กับโรงเรือน เช่าซื้อทรัพย์สิน จ้างทำของ กู้ยืมเงิน เป็นต้น ผู้มีหน้าที่เสียอากรแสตมป์ ได้แก่ บุคคลตามที่ระบุไว้ในช่องที่ 3 ของบัญชีอัตราอากรแสตมป์ เช่น ผู้ให้เช่าผู้โอน ผู้ให้กู้ ผู้รับประกันภัย เป็นต้น วิธีการเสียอากรแสตมป์สำหรับการทำตราสาร เรียกว่า “ปิดแสตมป์บริบูรณ์” และหากตราสารใดไม่ปิดแสตมป์บริบูรณ์ จะใช้ต้นฉบับ คู่ฉบับ คู่ฉีก หรือสำเนาตราสารนั้นเป็นพยานหลักฐาน ในคดีแพ่งไม่ได้ จนกว่าจะได้เสียอากร โดยปิดแสตมป์ครบจำนวนอัตราในบัญชีท้ายหมวดอากรแสตมป์ และขีดฆ่าแล้ว และยังคงรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและอาญาอีกด้วย

4. ภาษีอากรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ภาษีสรรพสามิต (กรมสรรพสามิต, 2548) เป็นภาษีทางอ้อมประเภทหนึ่ง ซึ่งการจัดเก็บภาษี จะจัดเก็บจากสินค้าและบริการเฉพาะอย่างเพียงบางประเภทที่รัฐเห็นว่าควรจัดเก็บภาษีในอัตราที่สูงกว่าสินค้าและบริการทั่วไป โดยมีเหตุผลที่สำคัญในการพิจารณาจัดเก็บ คือ

1. เป็นสินค้าหรือบริการที่ฟุ่มเฟือยหรือไม่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันของประชาชน

2. เป็นสินค้าหรือบริการเพื่อความสำราญ
  3. เป็นสินค้าหรือบริการบริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภค
  4. เป็นสินค้าหรือบริการที่มีแนวโน้มขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน
  5. เป็นสินค้าหรือบริการที่ต้องควบคุมหรือจำกัดการบริโภค
  6. เป็นสินค้าหรือบริการที่ได้รับผลประโยชน์พิเศษจากการลงทุนของรัฐ
  7. เป็นสินค้าหรือบริการที่ทำลายสิ่งแวดล้อม
  8. เป็นสินค้าหรือบริการอื่นที่มีเหตุผลนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วหากรัฐบาลเห็นสมควร
- ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิต ได้แก่ ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ(ตามมาตรา 3(1) แห่ง พ.ร.บ.สถานบริการ พ.ศ.2509) ผู้นำเข้าสินค้า และผู้อื่นที่พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตได้กำหนดไว้ ให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบกิจการสถานบริการยื่นคำขอจดทะเบียนสรรพสามิตตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อสรรพสามิตจังหวัด ณ สำนักงานสรรพสามิตจังหวัดแห่งท้องที่ที่โรงงานอุตสาหกรรม หรือสถานบริการนั้นตั้งอยู่ภายในสามสิบวันก่อนวันเริ่มผลิตสินค้าหรือเริ่มบริการ และต้องแสดงใบทะเบียนสรรพสามิต ไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานประกอบการ

ภาษีป้าย (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อ.เมือง จ.นครนายก,2548) หมายความว่า ภาษีที่จัดเก็บจากป้ายซึ่งแสดงชื่อ ยี่ห้อหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดง หรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใดๆ ด้วยตัวอักษร ภาพหรือเครื่องหมายที่เขียนแกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่นและไม่เป็นป้ายที่ได้รับการยกเว้นภาษีป้าย โดยเจ้าของป้ายเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายถ้าไม่อาจหาตัวเจ้าของป้ายนั้นได้ให้ถือว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินที่ป้ายนั้นติดตั้งหรือแสดงอยู่เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายตามลำดับ และต้องคำนวณค่าภาษีป้ายโดยนำพื้นที่ป้ายคูณด้วยอัตราภาษีป้ายตามที่กำหนดพร้อมทั้งยื่นแบบ ภ.ป.1 และชำระภาษีป้ายภายในเดือนมีนาคมของทุกปี กรณีที่ติดตั้งป้ายหลังเดือนมีนาคม หรือติดตั้งป้ายใหม่แทนป้ายเดิม หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไข อันเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีป้ายเพิ่มขึ้น ให้ยื่นแบบฯภายใน 15 วัน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ที่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายไว้ หรือ ณ สถานที่อื่นใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด ถ้าหากไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดมีโทษต้องเสียเงินเพิ่มและมีโทษทางอาญา

ภาษีบำรุงท้องที่ (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อ.เมือง จ.นครนายก,2548) คือ ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลหรือคณะบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีจากราคาปานกลางของที่ดิน ตามบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ โดยยื่นแบบแสดงรายการที่ดินต่อเจ้าพนักงานประเมิน ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ถิ่นที่ที่ดินของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ตั้งอยู่ ภายในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดิน หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะแจ้งการประเมินภายในเดือนมีนาคม และต้องชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายใน 30 วันนับจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมินจากเจ้าหน้าที่ กรณีไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดมีโทษต้องเสียเงินเพิ่มและมีโทษทางอาญา

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อ.เมือง จ.นครนายก, 2548) หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น โดยผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องยื่นแบบฯ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี เมื่อได้รับแจ้งรายการประเมินจากพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องชำระค่าภาษี ภายใน 30 วันนับถัดจากวันรับแจ้งการประเมิน ถ้าฝ่าฝืนต้องรับผิดในส่วนของเงินเพิ่ม

5. แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาภาษีอากร

สุเทพ พงษ์พิทักษ์ (2546) ปัญหาภาษีอากรของธุรกิจที่ต้องการจัดให้มีการวางแผนภาษีอากรนั้นมีอยู่ 5 ประเด็นหลัก คือ

1. ปัญหาการปฏิบัติงานต่าง ๆ ทางภาษีอากรในการดำเนินงานตามปกติผิดพลาด ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขของกฎหมาย เช่น ความไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดทำรายงาน ความไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการหักภาษี ณ ที่จ่ายและการนำส่ง เป็นต้น
2. ปัญหาความไม่ใส่ใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขทางภาษีอากรในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งข้อกำหนดในสัญญาทางธุรกิจ ตัวอย่างเช่น การขายสินค้าพร้อมให้บริการ กรณีที่สามารถระบุค่าบริการแยกต่างหากจากตัวสินค้าได้
3. ปัญหาความแตกต่างของหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขทางบัญชีกับหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขทางภาษีอากร ได้แก่ ปัญหาความแตกต่างของเงื่อนไขเกี่ยวกับรายจ่าย ปัญหาความแตกต่างของเงื่อนไขเกี่ยวกับรายจ่าย และปัญหาความแตกต่างของหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตีราคาทรัพย์สินและหนี้สิน
4. ปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงองค์กร เช่น การเปลี่ยนจากบริษัทในครอบครัวเป็นบริษัทมหาชนจำกัด เป็นต้น
5. ปัญหาการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรขององค์กรยังไม่เต็มที่ตามที่ควรจะเป็น

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขนิษฐา ชายศักดิ์ (2545) ศึกษาเรื่อง “ ปัญหาภาษีอากรของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตเซรามิก ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง”พบว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มจะเป็นเรื่องของปัญหาที่เกี่ยวกับเอกสารแสดงตนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่มได้รับล่าช้าและอัตราภาษีที่จัดเก็บอยู่ในอัตราที่สูงซึ่งเป็นภาระต่อกิจการ ในส่วนของใบกำกับภาษีนั้นผู้ขายส่วนใหญ่ไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ทันทีที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้นโดยจะได้รับเป็นบิลเงินสดหรือใบส่งของแทน หากต้องการได้ใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปจะต้องจ่ายเงินเพิ่มในส่วนของภาษีมูลค่าเพิ่มอีกจำนวนหนึ่ง สำหรับปัญหาเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลและการหักภาษี ณ ที่จ่ายนั้น ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นเรื่องของอัตราภาษีที่สูงเกินไปเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายให้แก่กิจการ รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับความไม่เข้าใจในเรื่องของความแตกต่างระหว่างการคำนวณกำไรสุทธิทางบัญชีกับกำไรสุทธิทางภาษีอากร ทำให้การนำส่งภาษีผิดพลาด และปัญหาในการหักภาษี ณ ที่จ่ายมีหลายอัตรา ทำให้ผู้ประกอบการสับสนตลอดจนเงื่อนไขในการคำนวณมีความซับซ้อน ทำให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และในส่วนของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนด โดยเฉพาะกฎระเบียบที่มักมีการเปลี่ยนแปลงให้เป็นปัจจุบัน

หฤทัย อันทระกุล (2544) ศึกษาถึงปัญหาภาษีที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการทางชายแดนด้านจังหวัดเชียงราย พบว่าผู้ประกอบการมีปัญหาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในเรื่องของฐานภาษีและความรับผิดชอบในการเสียภาษี โดยเฉพาะฐานภาษีที่จัดเก็บในอัตราร้อยละ 7 เป็นอัตราที่สูงทำให้เป็นภาระแก่กิจการ ปัญหาเกี่ยวกับการจดทะเบียนและการยื่นแบบแสดงรายการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ปัญหาใบกำกับภาษีและการจัดทำรายงาน ในเรื่องของภาษีเงินได้นิติบุคคล ผู้ประกอบการมีปัญหาเกี่ยวกับแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องกรอกข้อมูลเพราะเข้าใจยากทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย และปัญหาเกี่ยวกับการคำนวณรายได้และรายจ่าย โดยภาพรวมจะเป็นเรื่องของรายจ่ายที่กิจการได้จ่ายไปจริงแต่ไม่สามารถพิสูจน์ผู้รับได้เนื่องจากไม่มีหลักฐานจากผู้รับ ในส่วนของปัญหาภาษีอากรต่างๆ ไปพบว่ามีปัญหาในเรื่องการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรบ่อยครั้ง อีกทั้งการประชาสัมพันธ์ไม่แพร่หลายและล่าช้า ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน

อนันต์ บุญประเทือง (2538) ศึกษาเรื่อง “ปัญหาที่ตรวจพบในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของธุรกิจอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ระหว่างปี 2535 – 2537” พบว่า ปัญหาที่ตรวจพบจากการวิเคราะห์แบบมากที่สุด ได้แก่ กรณียื่นแบบประมาณการกำไรสุทธิขาดไปจากกำไรสุทธิจริงเกินร้อยละ 25 และกรณีไม่ยื่นแบบแสดงรายการเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีภายในกำหนดเวลารวมทั้งกรณีการกรอกรายการในแบบไม่ครบถ้วน ในส่วนของการได้รับหมายเรียกนั้น

ส่วนใหญ่เกิดจากการแสดงรายได้ต่ำกว่ารายได้จริง การที่กิจการไม่หักภาษี ณ ที่จ่าย นำส่งภาษี และประมาณการกำไรสุทธิขาดไปจากกำไรสุทธิจริงเกินกว่าร้อยละ 25 มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจาก ปัญหาของรายจ่ายที่พิสูจน์ไม่ได้ว่าใครเป็นผู้รับซึ่งเป็นรายจ่ายต้องห้ามในการคำนวณกำไรสุทธิ และกรณีนำรายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายเพื่อหากำไรหรือเพื่อกิจการ โดยเฉพาะ ซึ่งถือเป็นรายจ่าย ต้องห้ามในการคำนวณกำไรสุทธิเช่นกัน กรณีที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นนั้นเนื่องมาจาก ผู้ประกอบการหรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และ เงื่อนไขที่เกี่ยวกับภาษีอากร

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2544) อาหารและเครื่องดื่มเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิตของ มนุษย์ การบริการอาหารและเครื่องดื่มจึงถูกจัดให้มีขึ้นมาตั้งแต่ยุคโบราณ เพื่อสนองความต้องการ ของแรงงานในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมและบุคคลทั่วไป การจัดบริการอาหารและ เครื่องดื่มในยุคแรก ๆ นั้นมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชนกลุ่มต่าง ๆ ต่อมาได้รับการ พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นธุรกิจที่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความพึง พอใจให้แก่ลูกค้าและสร้างความสำเร็จให้แก่กิจการ

ประเภทของการจัดบริการอาหารและเครื่องดื่ม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การจัดบริการที่ไม่เป็นการค้า (Non commercial food service management) เป็น การจัดการบริการเพื่อเป็นสวัสดิการ และไม่หวังผลกำไรให้แก่บุคคลบางกลุ่มตามสถาบันต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1. โรงพยาบาล คลินิกและสถานพยาบาลต่างๆ
- 1.2. โรงเรียนและสถานเลี้ยงเด็กเล็ก
- 1.3. มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาต่างๆ
- 1.4. โรงงานอุตสาหกรรมและสถานที่ทำงานต่างๆ
- 1.5. เรือนจำหรือสถานที่คุมขังต่างๆ
- 1.6. การประกอบการขนส่ง จัดบริการให้แก่ผู้โดยสารในขณะเดินทาง
- 1.7. โรงงานและสถานประกอบการขนาดเล็ก จัดบริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม ใต้วัวในเครื่องขายสินค้าอัตโนมัติ
- 1.8. สถาบันเทิงและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ อาทิเช่น งานคอนเสิร์ต สวนสาธารณะ โรงละคร โรงภาพยนตร์ เป็นต้น
- 1.9. สโมสร สมาคมต่างๆ

2. การจัดบริการที่เป็นการค้าและมุ่งหวังผลกำไร (Commercial food service management) หมายถึง สถานบริการอาหารและเครื่องดื่มที่จัดขึ้นเพื่อหวังผลกำไร มีการบริหารงานและดำเนินงานอย่างเป็นระบบ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1. ห้องอาหารภายในโรงแรม

2.1.1. ห้องอาหารของโรงแรมขนาดใหญ่ เน้นการบริการให้แก่ลูกค้าที่มาพักและลูกค้าทั่วไป อาจมีบริการจัดเลี้ยงในโอกาสต่างๆ และอาจมีเสียงดนตรีบรรเลง

2.1.2. ห้องอาหารที่ให้บริการแบบหรูหรา เน้นการบริการในด้านของการปรุงอาหาร รสชาติของอาหารและเครื่องดื่มที่ดีที่สุด มักจะเป็นห้องอาหารที่ไม่ใหญ่มากนัก ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่บนชั้นที่สูงที่สุดของโรงแรม

2.1.3. ห้องอาหารของโรงแรมขนาดเล็ก

2.1.4. ห้องอาหารประจำชาติ เป็นการบริการอาหารประจำชาติต่างๆ

2.1.5. ห้องอาหารที่ให้บริการรวดเร็ว เป็นห้องอาหารที่มักตั้งอยู่ในบริเวณชั้นล่างของโรงแรม มีบริการอาหารทั้ง 3 มื้อ

2.1.6. ห้องจัดเลี้ยงเป็นการบริการทั้งอาหารและเครื่องดื่มตามความต้องการของลูกค้า

2.1.7. บาร์และเลาจน์ เป็นสถานที่ที่จัดให้ลูกค้าพักผ่อน และดื่มเครื่องดื่มในช่วงเย็น อาจจะมีดนตรีเบาๆ เช่น เปียโน ไวโอลิน เพื่อสร้างบรรยากาศให้เหมาะแก่การพักผ่อน

2.2. ห้องอาหารภายนอกโรงแรม

2.2.1. ห้องอาหารต่างๆ ทั่วไป เป็นห้องอาหารตามสถานที่ต่างๆ ทั่วไปที่ไม่มีการบริการที่พักรับประทานอาหารและเครื่องดื่มหลากหลายรูปแบบ

2.2.2. ห้องอาหารจานด่วน เน้นการบริการอาหารที่ประกอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพิ่มความรวดเร็วในการรับประทานอาหาร เช่น KFC เป็นต้น

2.2.3. ห้องอาหารที่ให้บริการอาหารเบาๆ หรืออาหารว่าง ชา กาแฟ และเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์

2.2.4. ห้องอาหารที่ให้บริการหลายรูปแบบ ตั้งแต่อาหารว่างที่ซื้อได้จากเคาน์เตอร์ไปจนถึงการให้บริการอาหาร 3 จาน (อาหารเรียกน้ำย่อย อาหารหลัก และของหวาน)

2.2.5. ห้องอาหารที่ให้บริการอยู่ในสถาบันต่างๆ จะให้บริการ ชา กาแฟ เครื่องดื่มต่างๆ อาหารว่างและลูกค้าต้องบริการตนเอง

2.2.6. ห้องอาหารในสถานที่บันเทิงและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เปิดและปิดบริการตามที่กฎหมายกำหนด

2.2.7. รถเข็นขายอาหาร

นิยามศัพท์

ภาษีอากร หมายถึง ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีอากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจร้านอาหาร

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ประกอบกิจการธุรกิจร้านอาหาร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจัดตั้งในรูปแบบของนิติบุคคล

ธุรกิจร้านอาหาร หมายถึง กิจการที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับภัตตาคาร สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

จากเอกสารงานวิจัย ข้อมูลทางทฤษฎี แนวคิดที่ได้ศึกษารวมทั้งนิยามศัพท์ข้างต้น ถือเป็นสาระสำคัญที่จะเป็นเครื่องมือในการ กำหนดขอบเขต ระเบียบวิธีการศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ